

รายงานวิจัย

เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น

Moral and Ethics Development for Nation University
Students

นายจักรพัฒน์ ไชยแก้ว

มหาวิทยาลัยเนชั่น

พ.ศ. 2563

คำนำ

รายงานวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรมคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหัวข้อคุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นเอกสารในรายวิชา CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรมคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์

ข้าพเจ้าหวังว่ารายงานวิจัยนี้จะทำให้ทุกท่านที่ได้เห็นผลงานในรายวิชา CPSC 313 กฎหมายและจริยธรรมคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์ ของข้าพเจ้าที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อทุกท่านไม่มากก็น้อย

ขอขอบพระคุณ ผศ.บุรินทร์ รุจจนพันธุ์ ผู้ให้ความรู้และแนวทางในการศึกษา และเพื่อน ๆ ที่มีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
กรอบแนวความคิด	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	6
ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม	9
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	20
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	25
สรุปผลการวิจัย	25
อภิปรายผลการวิจัย	27
ข้อเสนอแนะ	28

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้บังเกิดความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ นั้น ปัจจัยที่ถือว่าสำคัญมากคือ ทรัพยากรมนุษย์ และกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการสร้างองค์ความรู้ แบบยั่งยืน ประเทศชาติจะพัฒนาให้มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง ไม่ได้เลยถ้าหากประชาชนในประเทศขาดการพัฒนาทางการศึกษา การศึกษา มุ่งพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ให้มีสุขภาพดีทั้งทางกาย และทางใจ มุ่งพัฒนา ครอบครัวให้มีความรักและอบอุ่น มุ่งสร้างกำลังความเข้มแข็งของชุมชน ให้ร่วมผนึกกำลังกันเป็นกำลังคนที่เป็นปึกแผ่น พึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาที่จะเสริมสร้าง ความมั่นคง และก้าวหน้า ให้แก่ประเทศนั้นจะต้องเป็นการศึกษาที่มี ความรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน กระแสของวัตถุนิยม ได้เข้ามาครอบงำวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนไทย การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เริ่มเปลี่ยนแปลงไป เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกัน ส่งผลให้คนในสังคมไทยเห็นแก่ตัว คุณธรรม จริยธรรม เสื่อมทรามลงอย่างน่าวิตก นับว่าเป็น อันตรายอย่างยิ่ง ซึ่งตามความเป็นจริง ในโลกแห่งการแข่งขันกันทางปัญญา เพื่อความอยู่รอดในสังคมโลกนั้น จำเป็นต้องสร้างเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็ง ทางด้าน สติปัญญา ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรม ประเทศชาติจึงจะสามารถอยู่รอดและมีความสงบสุขได้

พระเทพเวทีได้ให้ความเห็นในสิ่งที่ทำให้คนในสังคมไทย ขาดคุณธรรม จนกลายเป็นปัญหาในปัจจุบัน 5 ประการ คือ (1) ความต้องการของคนใน สังคมและความต้องการของสังคมสวนทางกันนั้น คือ สังคมต้องการความเจริญเกิดขึ้น แต่คนในสังคมปฏิบัติอีกทางหนึ่ง คือทำเพื่อสนองความต้องการของตนเองเมื่อปฏิบัติไม่ ถูกต้อง จึงเกิดปัญหาขึ้น (2) คนไม่เข้าใจสภาพสังคมของตนเอง สังคมของชาวพุทธ เป็นสังคมแห่งความเมตตา กรุณา เอื้ออาทรต่อกัน สอนให้รู้คุณและตอบ แทนคุณ รู้รัก สามัคคี แต่กลับปฏิบัติตรงกันข้าม มีแต่ความเห็นแก่ตัว โหดร้าย ไม่รู้จักคุณคน แก่งแย่ง ชิงดีชิงเด่น (3) สังคมไทย เป็นสังคมแห่งการฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ชอบบริโภคไม่ชอบผลิต เมื่อฟุ่มเฟือยมากต้องใช้เงิน

มาก เมื่อไม่ได้ในทางสุจริต ก็หามาโดยทางทุจริต ความ ซื่อสัตย์ก็หมดไป (4) การขาดระเบียบวินัย ตั้งแต่ท้องถนน ขอบท้องขอบข้าง ขาดความ เคารพกฎ กติกา ของสังคม ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ ของตนเอง ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การทำงาน การอยู่ร่วมในสังคม (5) แหล่งอบายมุขมีอยู่ดาษดื่น เป็นที่มั่วสุมของคนทุกประเภท ทำให้คนห่างไกลจากความดี ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมใน ที่สุด ปัญหาสังคมก็ติดตามมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 เป็น จุดเริ่มต้นใหม่ในการปฏิรูปการจัดการศึกษาแห่งชาติ มีความมุ่งหมายเพื่อการ จัดการศึกษา ต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มี จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2545, หน้า 5) จากความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนาคนไทย ทั้งด้านความรู้คู่คุณธรรม นั้น จะเห็นว่าภารกิจในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นภารกิจที่สำคัญเร่งด่วนของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะคนในสังคมปัจจุบัน พยายาม เรียร์รื่อง และถ้ามถึงคุณธรรมของคนไทยในด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นอย่างมาก ซึ่งปัญหาด้าน คุณธรรม จริยธรรม เกิดขึ้นในทุกระดับการศึกษา เพิ่มความหนักใจให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ และผู้ปกครองนิสิต เป็นอย่างมาก

การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเนชั่น ในขณะดำเนินการจัดการศึกษาไปแล้วนั้น ยังประสบ ปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ของนิสิตจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น มีความสนใจที่จะทำการวิจัย ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น เพื่อนำผลการวิจัยการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น ไปพัฒนาแล้วต่อยอดขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมมหาวิทยาลัยเนชั่น
จำแนกตามระดับการปฏิบัติของนิสิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 50 คน จากประชากรทั้งหมด 445 คน
2. กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีการ จับฉลากที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดประชากร 445 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 50 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ	: ชาย
	: หญิง
3.1.2 อายุ	: 18 – 20 ปี
	: 21 – 23 ปี
	: 24 – 26 ปี
	: 27 ปี ขึ้นไป

- 3.1.3 ภูมิสำเนา : กรุงเทพมหานคร
- : ภาคเหนือ
- : ภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพฯ
- : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- : ภาคใต้
- 3.1.4 ระดับชั้นปี : ชั้นปีที่ 1
- : ชั้นปีที่ 2
- : ชั้นปีที่ 3
- : ชั้นปีที่ 4

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น 5 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ

3.2.2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

3.2.3 ด้านการมีเมตตา

3.2.4 ด้านความ ประหยัด

3.2.5 ด้านความกตัญญูกตเวที

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิบัติในระดับที่มากขึ้น

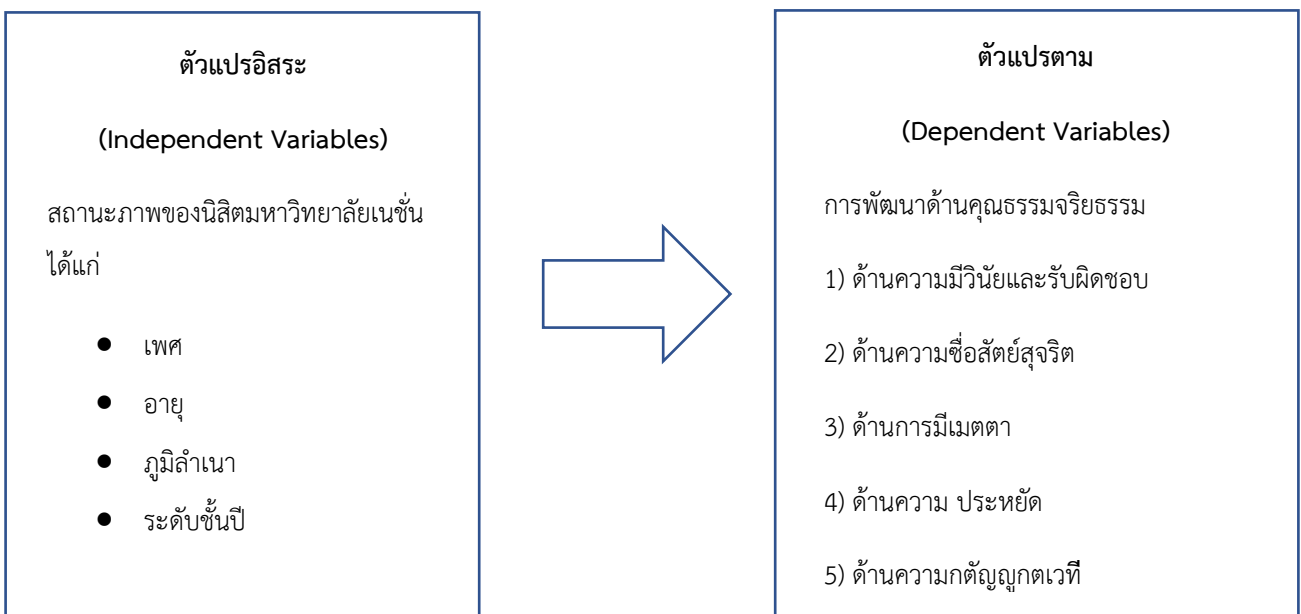
คุณธรรม จริยธรรม หมายถึงความประพฤติที่เป็นคุณความดี ถูกต้องกับเกณฑ์ของสังคม

นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2563 ในมหาวิทยาลัยเนชั่น
มหาวิทยาลัยเนชั่น หมายถึง มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง จัดการเรียนการสอนตั้งแต่
ระดับปริญญาตรี และ ระดับปริญญาโท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น ให้มีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้นิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น เกิดการพัฒนาด้าน คุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็น แนวทางในการวิจัยดังนี้

1. ความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม
2. ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม
3. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม สองคำนี้มีความหมายใกล้เคียงกันมาก ซึ่งมีนักจิตวิทยา นักปรัชญา นักการศาสนา และนักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของคุณธรรม

ประภาศรี สีหอำไพ (2535, หน้า 21) ได้ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมจริยธรรมที่สร้างความรู้สึกรับชอบชั่วดี ทางศีลธรรม มีคุณงาม ความดี ภายในจิตใจคนจนเต็มเปี่ยมด้วยความสุข ความยินดี สรุปได้ว่า ผู้มีคุณธรรม หมายถึง ผู้ที่มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่พึงงามสามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ถูกต้องและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักธรรม หรือคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งสามารถจำแนก 7 ความถูกผิดได้ สามารถอบรมสั่งสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ ถูกต้อง มีความรับผิดชอบชั่วดี ตามทำนองคลองธรรม มีความตั้งใจและเจตนาที่ดีงาม

เสถียร ชาวไทย (2536, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม คือ การกระทำ ความดี เป็นสิ่งที่ทำไปแล้วตนเองไม่เดือดร้อน ผู้อื่นไม่เดือดร้อน เป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และสิ่งที่ทำไปเป็นประโยชน์เกื้อกูลด้วยประการทั้งปวง

สมผิว ชื่นตระกูล (2537, หน้า 82) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า คุณธรรม หมายถึง อุปนิสัย อันดีงามที่สะสมอยู่ในจิตใจ ซึ่งอุปนิสัยอันดีงามนี้ ได้มาจากความ พยายามที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ดีงามต่อกันมาเป็นเวลานาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายคำว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพ คุณงามความดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 253)

จรัส แก้วเป็ง (2546, หน้า 8) ได้กล่าวสรุปความหมายคุณธรรม หมายถึง หลัก ของความดี ความงาม ความถูกต้อง ในการแสดงออกทั้งกาย วาจาใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่ง ยึดมั่นไว้เป็นหลัก ประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งอาจส่งผลให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550, หน้า 22) ได้อธิบายความหมาย คุณธรรมเป็นความดี อันสูงสุดที่ ปลุกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามของคนทั่วไป ซึ่งวางอยู่ในจิตสำนึก ความรู้สึก รับผิดชอบของคนนั้น อัน เป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของบุคคลให้แสดงออก ตามที่ตนปรารถนา

สรุป คุณธรรม หมายถึง หลักคุณงามความดีความถูกต้องที่อยู่ภายในจิตใจของ แต่ละบุคคล ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคคลในสังคม ยึดมั่นเป็นหลักประจำใจในการประพฤติ ปฏิบัติ ส่งผลให้เกิด คุณประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

ความหมายของจริยธรรม

กรมวิชาการ (2541, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม ว่า จริยธรรมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ถ้าคนในสังคมใดมีจริยธรรมสูง สังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้ที่มีจริยธรรมสูงจะประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีและบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าอันพึงประสงค์

สมเดช มุงเมือง (2542, หน้า 51) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หรือธรรมจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ตั้งอยู่ในคุณงามความดี โดยเฉพาะในสังคมไทย เรายึดมั่นในคุณงามความดี ตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 135) ได้ให้ความหมาย ของจริยธรรมในฐานะเป็นคำถามว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎ ศีลธรรม

จรัส แก้วเป็ง (2546, หน้า 9) ได้อธิบายว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติของบุคคล ที่แสดงออกถึงความดีงามทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อให้ เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อสังคม และต่อการพัฒนา ประเทศชาติ

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550, หน้า 23) ได้กล่าวสรุปความหมายจริยธรรม ว่าเป็น แนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และการกระทำที่ดีงามและถูกต้องของบุคคล ตลอดจน ความรู้สึกนึกคิดอันถูกต้องดีงาม ที่ควรประพฤติปฏิบัติในสิ่งนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความ เจริญรุ่งเรือง แก่ตนเองและบุคคลอื่น โดยทั่วไปในสังคม

สรุป จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ของศีลธรรม ซึ่ง ผู้ปฏิบัติจะประสบแต่สภาพชีวิตที่ดีที่เจริญรุ่งเรือง และสงบสุข

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

สมเด็จพระสังฆราช (2538, หน้า 230) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรมไว้ดังนี้ คุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวและแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

ที่ว่าคุณธรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญ ให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวนั้นก็ เพราะว่า คุณธรรมเป็นเครื่องช่วยให้แต่ละคนประสบ ความสุขความเจริญในหลาย ๆ ทาง เช่น

1. คุณธรรมเป็นเครื่องธำรงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เราไม่ตีคุณค่าของมนุษย์ เป็นตัวเงิน แต่จะตีค่ากันด้วยคุณธรรม ผู้มีคุณธรรมจะเป็นผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นคนดี เป็นคนมีค่ามาก ส่วนผู้ไร้คุณธรรมอาจจะถูกประณามว่า “เหมือนมิใช่คน” เป็นคนมีค่าน้อย
2. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมบุคลิกภาพ เช่น “ความซื่อตรง” ทำให้คนมีความ สมบูรณ์ในความคิดและการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างความคิด คำพูด และการกระทำ
3. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมมิตรภาพ เช่น “ความจริงใจ” ทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น คนไม่จริงใจย่อมไม่ได้รับความไว้วางใจ จึงทำให้เสีย ผลประโยชน์ที่ควรจะได้
4. คุณธรรมเป็นเครื่องสร้างความสบายใจ ซึ่งนอกจากจะสบายใจเพราะการทำ แต่สิ่งที่ถูกที่ควรแล้วยังสบายใจที่ไม่ต้องระแวงระวังในอันตรายที่จะมีมาอีกด้วย เพราะผู้ มีคุณธรรมจะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติแต่ในทางที่ถูกต้องและไม่ทำผิด
5. คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสำเร็จและความมั่นคงปลอดภัยในการ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 3) บัญญัติถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนไทยไว้ใน มาตรา 6 ซึ่งได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ให้มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นจึงเห็นว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญและจำเป็นที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาของชาติ

สรุป ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม คือ สภาพคุณงามความดี ที่เป็นข้อ ประพฤติปฏิบัติของบุคคล เป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่ง ส่งเสริมให้บุคคลที่ปฏิบัติอยู่รวมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1969, p. 405) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดย อาศัยทฤษฎีของเพียเจต์ เป็นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นทั้งเด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ การศึกษา ใช้ทั้งการสัมภาษณ์และการเขียนตอบ โคลเบอร์ก ได้จัดลำดับเหตุผลที่ได้จากกลุ่ม ตัวอย่างเป็น 6 พวก แล้วทำการตรวจสอบหลายครั้ง จึงสรุปว่าพัฒนาการทางจริยธรรม ของคนมี 6 ขั้น ขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุ และ พัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์ก กำหนดขั้นของจริยธรรมโดยถือจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ว่าอยู่ในระดับอายุนี้ให้เหตุผลมีลักษณะแบบนี้แต่ละขั้นจะแทนระบบความคิด ซึ่งได้จากส่วนใหญ่ว่ามีกระบวนการความคิดทางจริยธรรมอย่างไร แต่ละขั้นยังเป็นส่วน หนึ่งของขั้นที่สูงขึ้นไปขั้นที่สูงกว่าการแก้ปัญหาที่มีหลักเกณฑ์มีเหตุผลมากกว่า พัฒนาการทั้ง 6 ขั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังนี้

ระดับก่อนเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Preconventional Level) เป็นระดับ ที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 10 ขวบ การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ แก่ตนเองเท่านั้น จะไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในระดับนี้รางวัลและการลงโทษเป็นแรง กระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ขวบ ชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษเป็นเหตุผลในการ กระทำหรือเขาจะเลือกกระทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่า แต่เนื่องจาก เด็กเล็กนี้ยังเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพา และอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อ ฟังคำสั่ง เด็กในระยะนี้เข้าใจคำว่า

ความดี ไปในความหมายว่า คือสิ่งที่ทำแล้วไม่ถูก ลงโทษ เช่น เด็กยอมแครงฟันหลังรับประทานอาหารเพราะกลัวแม่ดู ฉะนั้นการกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึงการเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่า เหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดขึ้นอยู่กับว่าไม่ถูกลงโทษเป็นเรื่องสำคัญ

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) เด็ก เล็ก ๆ นั้นจะถูกผู้ใหญ่ดูว่า หรือเขียนดีเพื่อที่จะทำให้เขาทำให้ถูกหรือกระทำตนเป็นคนดี เมื่อเด็กอายุมากขึ้นระหว่าง 7 ขวบ ถึง 10 ขวบจะมีความรู้สึกว่าเป็นของธรรมดา สำหรับการกระทำของผู้ใหญ่เด็กจะค่อย ๆ เห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลหรือคำ ชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เขากระทำความดีได้มากกว่าการดูว่า หรือชู้ว่าจะลงโทษ เช่น เด็กหญิงจะช่วยบิดา มารดา ทำความสะอาดบ้าน เพื่อว่าจะได้เงิน รางวัลมากขึ้นและเด็กชายจะช่วยรดน้ำต้นไม้ เพื่อจะได้รับคำชมเชย และเด็กในวัยนี้ เริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ เช่น เมื่อเขาให้ฉันมาฉันก็ต้องตอบแทนเขาไป เริ่มมีความเข้าใจในความคิดของคนอื่น

ระดับตามเกณฑ์ หรือระดับทำตามสังคมและประเพณี (Conventional Level) อายุ 10-16 ปี เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ส่วนมากในทุก ๆ สังคม การทำหยาและ การยกย่องชมเชยจากสังคมเป็น สิ่งควบคุมความประพฤติ

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (The Interpersonal Concordance or “Good Boy – Nice Girl” Orientation) เด็กที่อยากเข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก เด็กในวัยนี้ส่วนมากจะทำในสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน หลักการขั้นนี้จะใช้มากในเด็กอายุประมาณ 13 ปี

ขั้นที่ 4 ขั้นทำตามสังคม (The “Law and Order” Orientation) วัยรุ่นเป็นผู้ที่มี ความรู้ มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบ ว่า สังคมประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ แต่ละกลุ่มมี กฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ บางกลุ่มมีเจ้าหน้าที่รักษากฎเกณฑ์เหล่านั้นด้วย และเขาเข้าใจ ในหน้าที่ของคนในกลุ่มต่าง ๆ และมีศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เขามีความเข้าใจในบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้นมีตำแหน่งอย่างนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาเพื่อกลุ่มเพื่อส่วนรวมด้วย

ระดับเหนือกฎเกณฑ์ หรือระดับทำตามจริยธรรมของตนเอง (Postconventional Level) วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีจริยธรรมในขั้นนี้ และมักจะเป็นอายุ 16 ปี 12 ขึ้นไป บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้ซึ่งแยก “ตน” ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นและกำหนดค่าของตัวเองในรูปของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือกฎเกณฑ์บางคนจะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่การยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรม โดยทั่วไปที่กำหนดขึ้นอย่างที่เป็นที่ยอมรับและเป็นรากฐานของกฎของสังคม (Society Rules) หลักจริยธรรมเหล่านี้ ในบางกรณีจะเกิดขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งในกรณีเช่นนี้ พวกเหนือกฎเกณฑ์จะ พิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าที่จะใช้กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามคำมั่นสัญญา (The Social Contract, Legalistic Orientation) บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้ จะมีการกระทำที่หลบหลีก มิให้ถูกตราหน้าว่าเป็นคนขาด เหตุผลเป็นคนไม่แน่นอน ใจโลเลไม่มีหลักยึด ไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน คำว่า “หน้าที่” ของบุคคลในขั้นนี้หมายถึง การทำตามข้อตกลงหรือสัญญาไว้กับผู้อื่น โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความเคารพตนเอง และ ต้องการให้คนอื่นเคารพตนเองด้วย จริยธรรมขั้นนี้พบมากในผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นตอนปลาย บางคน

ขั้นที่ 6 ขั้นยึดอุดมคติสากล (The Universal Ethical Principle Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง มี ประสบการณ์และมีความรู้ อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตนเองและของสังคมอื่น ๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว มีสายตาหรือความคิดเห็นที่กว้างไกลกว่ากลุ่มหรือสังคมของตนที่ เป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ เช่น ยึดถือโลกบาล ธรรม 2 ประการ คือ หิริ ความละอายแก่ ใจตนเองในการที่จะกระทำชั่ว และมีโอตตปปะ คือ ความเกรงต่อบาป เพราะมีความเชื่อในหลักสากลที่ว่า ถ้าบุคคลที่กระทำแล้ว ถึงแม้จะรอดพ้นไม่ถูกผู้ใดลงโทษ แต่โทษที่ได้รับคือผู้กระทำความเลวนั้นจะมีจิตใจต่ำลง

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์นั้นมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพัฒนาทางสติปัญญาและวัยของแต่ละบุคคล โดยมีพื้นฐานความเชื่อและ สภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดย กระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอ สหัสขันธ์ จังหวัด กาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนขาดคุณธรรมเป็นจำนวนมาก กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดกรอบการพัฒนา คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด ความกตัญญู และความรับผิดชอบ โดย กระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานพบว่า การประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูผู้ปฏิบัติการสอน ส่วนมาก เกิดความตระหนักในปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการเรียนการสอน และมีความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้เหมาะสมกับบริบทซึ่งทำให้ พฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับพึงพอใจในทุกด้าน โดยภาพรวมนักเรียนแสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรมดีขึ้น

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นศาสตร์และเทคนิค วิธีการที่หลากหลายซึ่ง

เป็นศิลป์ ในการฝึกฝนพัฒนา ทั้งนี้โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ ร่วมกันดำเนินการและเอาใจใส่อย่างจริงจัง

พระครูนิวาส์วิริยคุณ (โปธารวิชัย) (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน พบว่า ครูและนักเรียนมีความเห็นว่าโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในระดับมากถึง 4 วิธี

ครูมีความคิดเห็นว่า วิธีที่ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเรียงจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควบคู่ไปกับกิจกรรม การเรียนการสอน กิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การกำหนดระเบียบปฏิบัติและการควบคุมการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า วิธีที่ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ กิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมการกำหนดระเบียบปฏิบัติและการควบคุมการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแนวทาง พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของครูคือ บุคลากรทุกคนของ โรงเรียนต้องร่วมมือกันอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ดำเนินการในปัจจุบัน

พระมหาบุญมี จำปาทอง (2547) ได้ศึกษา การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้าน คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม เรื่อง ศิล 10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสม ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.16/81.91 ซึ่งสูง กว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และเพิ่มดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม และแผนการจัดการ

เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม มีค่าเท่ากับ 0.6011 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.11

2. นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง ศิล 10 คิดเป็นร้อยละ 79.00 หมายความว่า นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ และนักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับชุดสื่อประสม และแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ผลการศึกษาดังกล่าวทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และทราบประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนวิธีการพัฒนา แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียน รวมทั้งแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วย จนสามารถนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้าน 27 คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องได้ หรือนำไปเป็นแผนการจัดการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ และวงการ ศึกษาของพระสงฆ์ต่อไป

ณัฐพล กล้าหาญ (2540, หน้า 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาจริยธรรมความ มีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน บ้านลำดวน ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2539 จำนวน 15 คน ซึ่งศึกษาการพัฒนาจริยธรรม ความมีวินัยในตนเอง 4 เรื่อง คือ 1) ความรับผิดชอบ 2) การตรงต่อเวลา 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีระเบียบวินัย ศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการ พบว่า จริยธรรมความมีวินัย ในตนเองของนักเรียนหลังการพัฒนาด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าจริยธรรมความมีวินัยก่อนการพัฒนาด้วยกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ และความถี่ของการเกิดพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในห้องเรียนหลังการพัฒนาด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ลดต่ำลงกว่าความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในห้องเรียนก่อน การพัฒนาด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และพบอีกว่า นักเรียนในชั้นเรียนร้อยละ 80 มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบเกินร้อยละ 80 และผลจากการทดสอบทางสถิติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการพัฒนาด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สูง กว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการพัฒนา กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

ซูนิค (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 88;อ้างถึงใน Zunich, 1963) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการ การรับรู้ด้านความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง สังคมต่ำ และฐานะทาง สังคมปานกลาง เพื่อต้องการทราบว่า การรับรู้ของเด็กในด้าน ความรับผิดชอบนั้นแปรไปตามระดับชั้น ของสังคมหรือไม่ โดยใช้ A.Children Responsibility Inventory เป็นเครื่องมือวัด ซึ่งประกอบด้วย คำถาม 25 ข้อ ใช้เด็กจำนวน 500 คนในรัฐเคนซัส สหรัฐอเมริกา เป็นผู้ตอบ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมระดับปานกลางมีการรับรู้ด้านความรู้สึกรับผิดชอบได้เร็ว กว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมระดับต่ำ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของเด็กนั้น จะต้องเกิดจากเทคนิควิธีการที่หลากหลาย ซึ่ง เป็นศิลป์ ในการฝึกฝน พัฒนา และจะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่าง สม่าเสมอ จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น” ซึ่งได้แบ่งวิธีการเป็นขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 50 คน จากประชากรทั้งหมด 445 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีการ จับฉลากที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดประชากร 445 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการมีเมตตา ด้านความประหยัด และ ด้านความกตัญญูกตเวที

และการควบคุมการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากงานวิจัยของ สังข์ทอง อนันต์ (2546) ประมวล นอมจิตร (2548) พระครูนิวาสธรรมขันธ์ (โพธิวิชัย) (2549) วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550) มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับชั้นปี ที่กำลังศึกษาในปัจจุบัน เป็น แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการมีเมตตา ด้านความ

ประหยัด และ ด้านความกตัญญูกตเวที เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 25 ข้อ ได้แก่

1. ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ	5 ข้อ
2. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5 ข้อ
3. ด้านการมีเมตตา	5 ข้อ
4. ด้านความประหยัด	5 ข้อ
5. ด้านความประหยัด	5 ข้อ
รวม 25 ข้อ	

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในรูปแบบของ Google Form และ นำลิงค์ ที่ได้มาแจกจ่ายให้นักนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นในทุกชั้นปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้าน สังคมศาสตร์ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับชั้นปี ในกรณีมี 2 กลุ่มใช้สถิติ t-test กรณีมากกว่า 2 กลุ่มใช้สถิติ f-test หากพบความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffé

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมมหาวิทยาลัยเนชั่น จำแนกตามระดับการปฏิบัติของนิสิต โดยการเก็บข้อมูลนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเนชั่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	25	50
หญิง	25	50

จากตารางที่ 1 พบว่านิสิตที่มาทำแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ภาคเหนือ	46	92
ภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพฯ	2	4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	2
ภาคใต้	1	2
กรุงเทพมหานคร	0	0

จากตารางที่ 2 พบว่านิสิตส่วนใหญ่ที่มาทำแบบสอบถามเป็นคนภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 92.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	1	2
ชั้นปีที่ 2	26	52
ชั้นปีที่ 3	19	38
ชั้นปีที่ 4	4	8

จากตารางที่ 3 พบว่านิสิตส่วนใหญ่ที่มาทำแบบสอบถามศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 52.00

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น

ตารางที่ 4 ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ

ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ	คุณธรรมและจริยธรรม					\bar{X}	S.D	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. นิสิตปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และชุมชน	42	6	2	0	0	4.80	0.49	มากที่สุด
2. นิสิตแต่งกายสุภาพเรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบ ของมหาวิทยาลัย	36	12	2	0	0	4.68	0.30	มากที่สุด
3. นิสิตเข้าชั้นเรียนทุกชั่วโมง	45	3	2	0	0	4.86	0.20	มากที่สุด
4. นิสิตทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกวิชาด้วยตนเอง	48	2	0	0	0	4.96	0.04	มากที่สุด
5. นิสิตช่วยรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยทั้งที่บ้าน/ที่พักอาศัยของมหาวิทยาลัย และสถานที่ต่าง ๆ	32	10	7	1	0	4.50	0.61	มากที่สุด
ภาพรวม						4.76	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความความมีวินัยและรับผิดชอบ มากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.76 (S.D = 0.33)

ตารางที่ 5 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	คุณธรรมและจริยธรรม					\bar{X}	S.D	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ไม่กล่าวเท็จ หรือพูดโกหก	45	5	0	0	0	4.90	0.09	มากที่สุด
ยอมรับผิด เมื่อกระทำความผิด	42	8	0	0	0	4.84	0.13	มากที่สุด
ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต	45	3	2	0	0	4.86	0.20	มากที่สุด
เมื่อเก็บสิ่งของของผู้อื่นได้จะรับนำไปติดต่อกับเจ้าของ	37	8	5	0	0	4.64	0.43	มากที่สุด
เมื่อได้รับเงินทอนเกิน จะนำไปคืนทันที	26	14	7	3	0	4.26	0.83	มาก
ภาพรวม						4.7	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.7 (S.D = 0.34)

ตารางที่ 6 ด้านการมีความเมตตา

ด้านการมีความเมตตา	คุณธรรมและจริยธรรม					\bar{X}	S.D	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
นิสิตให้เกียรติเพื่อนเสมอเมื่อเพื่อทำความผิดและยอมรับผิด	40	7	3	0	0	4.74	0.31	มากที่สุด
นิสิตชอบให้อาหารสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของหรือบาดเจ็บ	37	8	5	0	0	4.64	0.43	มากที่สุด

นิสิตมักบริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	25	17	7	1	0	4.32	0.20	มากที่สุด
นิสิตชอบช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตเมตตาโดยไม่คิดหวังผลตอบแทน	43	7	0	0	0	4.86	0.12	มากที่สุด
นิสิตช่วยเหลือผู้ปกครองทำงานบ้านอยู่เสมอเมื่อว่างหรือกลับจากมหาวิทยาลัย	27	15	7	3	0	4.24	0.82	มาก
ภาพรวม						4.56	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความเมตตามากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.56 (S.D = 0.38)

ตารางที่ 7 ด้านความประหยัด

ด้านความประหยัด	คุณธรรมและจริยธรรม					\bar{X}	S.D	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็น สมควรแก่สภาพ	27	16	5	2	0	4.36	0.67	มาก
เก็บสะสมเงินไว้บางส่วน เพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น	26	15	6	3	0	4.26	0.79	มาก
ปิดไฟฟ้าหรือน้ำประปาทุกครั้ง หลังจากที่ใช้แล้ว	45	5	0	0	0	4.90	0.09	มากที่สุด
ไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ให้หมดเปลืองโดยเปล่าประโยชน์	37	8	5	0	0	4.64	0.43	มากที่สุด
ช่วยดูแลและประหยัดการใช้พลังงานทั้งในมหาวิทยาลัยและใน ที่สาธารณะ	42	8	0	0	0	4.84	0.13	มากที่สุด
ภาพรวม						4.6	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความประหยัดมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.6 (S.D = 0.42)

ตารางที่ 8 ด้านความกตัญญูทเวท

ด้านความกตัญญูทเวท	คุณธรรมและจริยธรรม					\bar{x}	S.D	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
แสดงความเคารพนับถือบุพการีครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ	45	5	0	0	0	4.90	0.09	มากที่สุด
ถ้าเป็นคำสั่งสอนของพ่อแม่หรือผู้มีพระคุณที่เป็นประโยชน์แม้ว่าจะขัดกับความรู้สึก แต่ก็ยินดีที่จะปฏิบัติตาม	37	8	4	1	0	4.62	0.52	มากที่สุด
ตั้งใจทำให้พ่อแม่หรือผู้มีพระคุณภาคภูมิใจ	45	3	2	0	0	4.86	0.20	มากที่สุด
ช่วยพ่อแม่/ผู้ปกครองทำงานบ้าน	27	15	7	3	0	4.36	0.63	มาก
อาสาช่วยเหลืองานของครูอาจารย์เสมอ	30	15	4	1	0	4.48	0.53	มาก
ภาพรวม						4.64	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่นระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความกตัญญูทเวทมากที่สุด โดย

ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.64(S.D = 0.39)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่านิสิตที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนเพศชายและหญิงเท่า ๆ กัน คือร้อยละ 50 มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 92 เรียนอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 52

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยใช้หลักสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า

ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยรวมอยู่ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.76 (S.D = 0.33) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นิสิตทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกวิชาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.96$, S.D = 0.04) รองลงมาคือ นิสิตเข้าชั้นเรียนทุกชั่วโมง ($\bar{X} = 4.86$, S.D = 0.20) นิสิตปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และชุมชน ($\bar{X} = 4.80$, S.D = 0.49) นิสิตแต่งกายสุภาพเรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบ ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.68$, S.D = 0.30) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นิสิตช่วยรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยทั้งที่บ้าน/ที่พักอาศัยของมหาวิทยาลัย และสถานที่ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.50$, S.D = 0.61)

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยรวมอยู่ที่อยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.7 (S.D = 0.34) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่กล่าวเท็จ หรือพูดโกหก ($\bar{X} = 4.90$,

S.D = 0.09) รองลงมาคือ ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ($\bar{X} = 4.86$, S.D = 0.20) ยอมรับผิดชอบเมื่อกระทำความผิด ($\bar{X} = 4.84$, S.D = 0.13) เมื่อเก็บสิ่งของของผู้อื่นได้จะรีบนำไปติดต่อกับเจ้าของ ($\bar{X} = 4.64$, S.D = 0.43) และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เมื่อได้รับเงินทอนเกิน จะนำไปคืนทันที ($\bar{X} = 4.26$, S.D = 0.83)

ด้านการมีเมตตา พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยรวมอยู่ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.56 (S.D = 0.38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นิสิตชอบช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตเมตตาโดยไม่คิดหวังผลตอบแทน ($\bar{X} = 4.86$, S.D = 0.12) รองลงมาคือ นิสิตให้อภัยเพื่อนเสมอเมื่อเพื่อทำความผิดและยอมรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.74$, S.D = 0.31) นิสิตชอบให้อาหารสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของหรือบาดเจ็บ ($\bar{X} = 4.64$, S.D = 0.43) นิสิตมักบริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.32$, S.D = 0.20) และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นิสิตช่วยเหลือผู้ปกครองทำงานบ้านอยู่เสมอเมื่อว่างหรือกลับจากมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.24$, S.D = 0.38)

ด้านความประหยัด พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยรวมอยู่ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.6 (S.D = 0.42) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปิดไฟฟ้าหรือน้ำประปาทุกครั้ง หลังจากที่ใช้แล้ว ($\bar{X} = 4.90$, S.D = 0.09) รองลงมาคือ ช่วยดูแลและประหยัดการใช้พลังงานทั้งในมหาวิทยาลัยและใน ที่สาธารณะ ($\bar{X} = 4.84$, S.D = 0.13) ไม่ใช่จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ให้หมดเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ($\bar{X} = 4.64$, S.D = 0.43) ใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็น สมควรแก่สภาพ ($\bar{X} = 4.36$, S.D = 0.67) และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เก็บสะสมเงินไว้บางส่วน เพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น ($\bar{X} = 4.26$, S.D = 0.79)

ด้านความกตัญญูทเวที พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยรวมอยู่ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.64 (S.D = 0.39) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แสดงความเคารพนับถือบุคลากรครู อาจารย์และผู้มี พระคุณ ($\bar{X} = 4.90$, S.D = 0.09) รองลงมาคือ ตั้งใจทำให้พ่อแม่หรือผู้มีพระคุณ ภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 4.86$, S.D = 0.20) ถ้าเป็นคำสั่งสอนของพ่อแม่หรือผู้มีพระคุณที่เป็น ประโยชน์ แม้ว่าจะขัดกับความรู้สึก แต่ก็ยินดีที่จะปฏิบัติตาม ($\bar{X} = 4.62$, S.D = 0.52) อาสาช่วยเหลืองานของ ครูอาจารย์เสมอ ($\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.53) และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ช่วยพ่อแม่/ผู้ปกครองทำงานบ้าน ($\bar{X} = 4.36$, S.D = 0.53)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเนชั่น มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยเนชั่นได้จัด กิจกรรมรวมถึงอยู่ในรายวิชาการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นิสิตได้ นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว จึงทำให้นิสิตได้รับแบบอย่างที่ดีจากประสบการณ์ตรงที่ได้รับมาจากกิจกรรมภายใน นอกมหาวิทยาลัยและรายวิชาในสาขาวิชาของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความมีวินัย อาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้นิสิตช่วยรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งที่บ้าน/ที่พักอาศัยของมหาวิทยาลัย และสถานที่ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา
2. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาหรือแม้กระทั่งเพื่อนร่วมเรียน ควรส่งเสริมและตักเตือนนิสิตเพิ่มเติมในเรื่องความซื่อสัตย์ เมื่อเก็บของของผู้อื่นได้ จะรีบนำไปติดต่อกับเจ้าของทันที
3. ด้านความเมตตา อาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมและตักเตือนนิสิตเพิ่มเติมในเรื่องความเมตตา รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครองทำงานบ้านอยู่เสมอเมื่อว่างหรือกลับจากมหาวิทยาลัย
4. ด้านความประหยัด อาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมและตักเตือนนิสิตเพิ่มเติมในเรื่องความประหยัด ให้นิสิตรู้จักเก็บสะสมเงินไว้บางส่วน เพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น
5. ด้านความกตัญญูกตเวทิตา อาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมและตักเตือนนิสิตเพิ่มเติมในเรื่องความกตัญญูกตเวทิตา ให้นิสิตช่วยพ่อแม่/ผู้ปกครองทำงานบ้านอยู่เสมอเมื่อว่างจากการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษากับมหาวิทยาลัยอื่นที่มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น
3. ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเนชั่น ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อสะท้อนข้อมูลหลาย ๆ ด้าน